

Bestuurskundige Berichten

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

Lustrum

XX

B.I.L. IVe Lustrum

1985-2005
Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Lustrummerchandise

De volgende Lustrum-merchandise is beschikbaar in de B.I.L.-kamer

Lustrum-trui

Prijs: € 27,50

Verkrijgbaar in de maten S, M, L en XL

Lustrum-mok

Prijs: € 4,50

De mok bvestigt het onlosmakelijke verbond tussen de B.I.L. en koffie.

Lustrum-handdoek

Prijs: € 4,-

Een prachtige handdoek met het Lustrumlogo

BESTUURSPRAAT: SIMONE

Waarde leden,

Zowel met mijn commissie Activiteiten 'Hard in Actie' als met mijn Lustrumcommissie 'Lust&Co' ben ik druk bezig geweest om een mooi programma te creëren, voor het Lustrum en voor het gehele jaar. Het is een kunst gebleken om de balans te bewaren, toch ben ik blij dat ik deze functie beoefen. Want hoewel in het bestuur van de B.I.L. veel tijd, moeite en energie gaat zitten, krijg je er ook veel voor terug. Hoe kom je anders op een receptie in de ambtswoning van de ambassadeur van de Verenigde Staten terecht? Maar natuurlijk heb ik ook binnen de B.I.L. dingen meegemaakt die ik nooit had willen missen. De Batavierenrace en de Dialogen met de Vijfde zijn daar goede voorbeelden van. Na de maand mei kan ik het IVe Lustrum toevoegen aan dit lijstje. Waar ik zelf ook heel blij mee ben zijn de nieuwe activiteiten die wij dit jaar georganiseerd hebben. De ouderdag en ook de lezing en borrel voor onze alumni zijn activiteiten die wij zeker zullen doorgeven aan het volgende bestuur. Met het IVe Lustrum van de B.I.L. nadert ook het hoogtepunt van het jaar. Als thema hebben wij gekozen voor 'Top of the B.I.L.' Met mijn bestuur en commissie hebben we geprobeerd om én inhoudelijke activiteiten én ontspanning een plaats in het programma te vinden. Daarmee is het Lustrum een verzameling geworden van het beste dat de B.I.L. te bieden heeft: workshops, een lezing door minister Verdonk, een Sport- en Spelmiddag, een galadiner, de excursie naar de SER, borrels en natuurlijk tot slot een spetterend feest.

Het thema van deze Bestuurskundige Berichten is 'Uit de oude doos' en speciaal gericht op het Lustrum. Zoals in deze BB teruggekeken wordt op de rijke historie van de B.I.L. zo is het Lustrum een etalage voor de huidige contacten en middelen van de B.I.L..

Tot in de Lustrumweek,

Simone van Elk
Commissaris Activiteiten & Lustrum

Bestuurskundige Berichten

Semi-wetenschappelijk Magazine van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden

Postbus 9555, 2300 RB Leiden
Tel. 071-5273696
Fax. 071-5273979
E-Mail: bil@bilboard.nl
www.bilboard.nl

Commissaris: Bart C.A. van Horck
Hoofdredactie: Frank van der Plas

Redactie: Rolf Versteeg, Jan Pronk, Ruben Libgott,
Govert van Gorcum, Hayat Essakkati

Vormgeving: Bart C.A. van Horck, Ruben Libgott

Redactieraad: Dr. F.M. van der Meer
Prof. dr. M.R. Rutgers

ISSN 0920-5772
Copyright 2005 B.I.L.

Kopij voor de redactie Via e-mail (bil@bilboard.nl) of
op diskette in Word formaat

Advertenties Elvira Visser, 071-5273696

Oplage 650 stuks

Abonnement Leden van de B.I.L. ontvangen Bestuurskundige Berichten gratis thuis. Voor niet leden kost een abonnement €11,35 per jaar. Dit dient te worden voldaan op bankrekening 56.65.22.357 t.n.v. de B.I.L. Leiden o.v.v. abonnement B.B. of op giro 9200 van de ABN-Amro Leiden o.v.v. B.I.L. rekeningnummer 56.65.22.357; abonnement B.B.

Bestuurskundige Berichten is een uitgave van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) en verschijnt viermaal per jaar. Het is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie op enigerlei wijze het geheel of delen van dit nummer te reproduceren. Waar redacteuren op persoonlijke titel hun mening geven is dit niet noodzakelijkerwijs die van de gehele redactie. De redactie behoudt het recht voor stukken in te korten, te veranderen dan wel niet te plaatsen.

Druk:

DRUKKERIJ JANSEN B.V.

Drukkerij Jansen B.V.
Breestraat 8
2311CR Leiden

19e JAARGANG, NUMMER 4, Mei 2005

BESTUURSKUNDIGE BERICHTEN

- 1 Bestuurspraat
- 2-3 Colofon/Redactioneel
- 2-3 Inhoud

B.I.L. : LUSTRUM IV

- 5 Interview: Lustrumcommissie
- 8 Historie: de B.I.L.
- 10 Overzicht B.I.L.-reizen
- 12 Overzicht Lustrumprogramma

Neologisme

Woorden zoals *lustrumjaar* en *lustrumfeest* zijn niet nieuw. Om zoveel mogelijk de nadruk te leggen op het 20-jarig bestaan van de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden, werd door het bestuur en door verschillende commissies steeds geprobeerd het lustrum te verbinden aan hun activiteiten. Het *lustrumjaar* begon natuurlijk met de benoeming van een *lustrumbestuur*. De *lustrumcommissie*, 'Lust & Co', is sinds mei vorig jaar in de weer geweest om een *lustrumwaardig* programma samen te stellen voor de *lustrumweek*, die zal plaatsvinden van 24 tot en met 27 mei 2005. Om de *lustrumactiviteiten* zoveel mogelijk te promoten werden *lustrumposters* en een uniek *lustrumlogo* ontworpen. Ook is er *lustrum-merchandise* beschikbaar in de vorm van *lustrumpennen*, *lustrummokken*, *lustrumtruien*, en natuurlijk de *lustrumhanddoek*, voor wanneer het strand seizoen weer van start gaat. Natuurlijk strekt het *lustrum* zich niet alleen uit tot de *lustrumweek*. In augustus zal de *lustrumreis* naar Moskou plaatsvinden en een maand later zal de *lustrumalmanak* gedrukt worden.

Het zal een kwestie van tijd zijn voordat al deze nieuwe woorden terug te lezen zijn in Van Dale en in het Groene Boekje. Aan dit rijtje van neologismen wil ik graag nog één woord toevoegen: *lustrumeditie*. De *lustrumeditie* van de Bestuurskundige Berichten, die nu voor u ligt, zal volledig in het teken staan van het 4e lustrum van de B.I.L. In dit nummer zal worden stilgestaan bij het uitgebreide *lustrumprogramma* en is er een interview met de leden van de *lustrumcommissie*. In dit nummer zullen we ook proberen terug te blikken, met onder andere de geschiedenis van de B.I.L.

Dit exemplaar van de Bestuurskundige Berichten is verzamelnummer dat om een vaste plaats in uw boekenkast vraagt. Niet alleen wens ik u veel leesplezier, maar ik nodig u ook van harte uit te participeren in een van de vele activiteiten van het lustrum! Vergeet ook niet uw oplossing van de woordzoeker in te sturen. Voor u het weet dineert u tezamen met de gehele BB-commissie.

Frank van der Plas, hoofdredacteur

B.I.L. : LUSTRUM IV

- 17 Prijsvraag: Woordzoeker
- 18 Interview: Frits van de Meer
- 20 Uit de oude doos
- 22 Kiekjespagina
- 24 Prikbord

Tickets available now!!

live on stage:
G-SPOTT

May 26
22.00h
Catena

B.I.L. kicks ass!
The sensational Lustrum-IV party

**Van
1985**

**Tot
en met
2005**

IN DIT NUMMER

Interview met Frits van der Meer, het Lustrum-programma,
B.I.L.-beschermheer Bekke, 20 jaar reizen
en de historie van de B.I.L.

INTERVIEW: LUSTRUMCOMMISSIE

De lustrumcommissie

Exact één jaar geleden werden ze aangesteld: de Lustrumcommissie die voor de vereniging het IVE Lustrum zou gaan organiseren. Aanvankelijk was Marleen den Haak de leidsvrouw, maar na de bestuurswissel nam Simone van Elk het stokje van haar over. Wie zijn deze mensen? Waar zijn ze dit jaar mee bezig geweest en wat verachten zij van het Lustrum? Aan de commissie acht vragen over een jaar Lustrumcommissie en de week die komen gaat.

1. *Waarom ben je in de lustrumcommissie gegaan?*

Tjarda: Van het begin af aan wilde ik iets bij de B.I.L. doen, maar wist niet zo goed wat. Toen ik de sollicitatiebriefjes van de lustrumcommissie zag hangen, wist ik het meteen! Een lustrumweek organiseren studenten, wat is er nou leuker?

**"Er moest gewoon een oud-
bestuurslid met wat ervaring in de
lustrumcommissie."**

Frank: Al vanaf de eerste vergadering was duidelijk dat ik omgeven was door personen die meer ervaring hadden in het organiseren van dergelijke activiteiten en die allemaal een jaartje ouder waren dan ik. Binnen de commissie had iedereen een eigen visie over hoe het lustrum vorm gegeven moest worden. Soms leidde dat tot pittige discussies, maar uiteindelijk zijn daar prachtige ideeën en voorstellen uit voortgekomen.

Wouter: Het werk is prettig, en de sfeer binnen de commissie is goed, alles is erg soepel verlopen, de grote spreker was snel geregeld (maar wat wil je als je iemand uitnodigt voor de befaamde Van Braam lezing)

3. *Voor welke activiteit heb je het meest gedaan?*

Kamran: Er is geen enkele activiteit die maar door één persoon alleen is georganiseerd, daarin zien we toch het ontstane

Danielle: Ik had op de middelbare school al in de feestcommissie gezeten en dat was mij goed bevallen. Ik wilde graag iets doen voor mijn studievereniging en toen las ik dat er mensen werden gezocht voor de lustrumcommissie.

Wouter: Ik ben zelf bij de Lustrum commissie gegaan omdat het mij een goede manier leek om langzaam wat van de B.I.L. af te kicken. Ik had het idee dat als je na een jaar bestuur opeens niets meer bij de vereniging zou doen, je in een soort gat zou vallen, en bovendien leek het wel verstandig om een wat 'zwaardere' lustrumcommissie samen te stellen door er een aantal B.I.L.-rotten in te stoppen!

Kamran: Er moest gewoon een oud-bestuurslid met wat ervaring in de lustrumcommissie. Een andere doorslaggevende reden was voor mij dat zo de lustrumcommissie mij af en toe zou verplichten om richting FSW te gaan, en dat ik hierdoor dan ook meteen maar een college zou volgen. Zo zie je maar weer waar de B.I.L. allemaal wel niet goed voor is.

Frank: Het lustrum is slechts eens in de vijf jaar. Het organiseren van zo'n groot feest was voor mij een unieke gelegenheid die ik onmogelijk aan me voorbij kon laten gaan. Zonder te aarzelen heb ik dan ook direct gesolliciteerd.

2. *Hoe heb je het werken in de commissie ervaren?*

Kamran: Het werken in de commissie was typisch B.I.L.: gezellig, af en toe chaotisch, bestuurskundig, en zo nu en dan bureaucratisch. In den beginne waren we alles behalve een team, langzamerhand zijn we een groep geworden. Daarnaast hebben we gemerkt dat de organisatie van een groots B.I.L.-lustrum een prachtig proces is met veel brainstorm, discussies en mooie uitkomsten.

Danielle Zuiderwijk: Ik had op de middelbare school al in de feestcommissie gezeten en dat was mij goed bevallen.

Kamran Ullah: Al redelijk snel waren we aan elkaar gewend en kwamen alle plannen en visies ter tafel

groepsgevoel. Iedereen is echter wel trekker van een bepaald deel van het lustrum. Zo onderhou ik het contact met het gevolg van minister Verdonk, maar heb ik ons ook de SER binnengeluld. Tevens heb ik mij bekommerd om de merchandise, en niet in de laatste plaats voor de truien en polo's van de lustrumcommissie.

Danielle: Voor de sport en spel middag heb ik het meest gedaan. Wij zijn gaan zoeken naar een leuke activiteit en die hebben we ook gevonden. Laser game is uitstekend voor de teambuilding en rodeo en sumoworstelen zijn natuurlijk hilarisch om te zien en doen. Verder heb ik hiervoor ook (na veel slijmwerk) een flinke korting voor B.I.L.-leden weten te regelen, waardoor iedereen die deze activiteit wil gaan doen goedkoper dan ooit kan gaan lasergamen, mission impossible kan gaan spelen én nog eens kan gaan rodeorijden of sumoworstelen.

Wouter: Ik denk de Lustrum-opening, en de subsidieaanvragen.

Tjarda: Ik heb bij alle activiteiten ideeën gespuut (het Gouden Hooft bijvoorbeeld), maar mijn ding is toch wel het lustrumfeest op CATENA. Superleuk om te doen!

Frank: Het programmaboekje is vrijwel geheel van mijn hand. Daarnaast heb ik ook vrij veel tijd gestoken in de organisatie van een excursie naar de luchthaven Schiphol, helaas bleek dat, na meerdere pogingen, niet mogelijk.

4. Wat is je het meeste van alle voorbereidingen bijgebleven?

Danielle: Dat het echt heel veel voorbereiding kost om een lustrumweek te organiseren. Wij hebben een jaar lang elke week een vergadering gehad en met zes mensen keihard gewerkt om er een mooie week van te maken.

Tjarda: Halfdronken meediscussieren bij een vergadering en vervolgens poepel drinken!

Kamran: discussies die we hadden over namen: de naam van de commissie, het thema van het lustrum, en het thema van

het feest. Maar ook de kleur van de commissiepolo's. LuCo en LuCie waren maar te suf als naam voor de vierde lustrumcommissie van de B.I.L., en toen ik met Lust&Co op de proppen kwam, werd dat aanvankelijk niet zo gewaardeerd. Inmiddels is Lust&Co helemaal ingeburgerd, het is afwachten hoe snel andere studieverenigingen deze naam overnemen van hun grote voorbeeld: de B.I.L..

Ach, als het programma zo makkelijk tot stand komt, Verdonk die staat te popelen, de SER die maar niet kan wachten en G-Spott die graag langskomt, dan ga je maar over andere zaken babbelen. Trouwens de kleur van de polo's is lichtblauw met roze geworden

Frank: Wat mij het beste is bijgebleven is uiteraard het samenwerken met een geweldige commissie. Urenlang hebben we gebrainstormd en felle discussies gevoerd, maar we hebben ook veel kunnen

lachen. Naast vergaderen hebben we vaak genoeg met elkaar gegeten of zijn we samen ergens iets gaan drinken.

5. Hoe was het begin van jullie jaar?

Danielle: Dat was eigenlijk het vorige studiejaar. Toen is de lustrumcommissie al in leven geroepen. Het was toen voornamelijk plannen en voorbereiden zodat we eventuele tegenslagen zo goed mogelijk en met genoeg tijd konden opvangen.

Kamran: Zoals ik al eerder aangaf is elk begin lastig. Al redelijk snel waren we gelukkig aan elkaar gewend en kwamen alle plannen, ideeën en visies ter tafel. We hadden na een maand al het zomerreces, dus dan zie je elkaar een tijdje niet en ligt de voorbereiding vrijwel stil. Maar juist de hervatting daarna

"Halfdronken meediscussieren bij een vergadering en vervolgens poepel drinken!"

was top, meteen weer aan de slag vol goede moed. En zowaar hebben we in ieder geval een prachtig programma neer kunnen zetten

Frank: De lustrumcommissie werd al in mei 2004 gepresenteerd, tijdens de 19^e dies van de B.I.L. De commissie kreeg zo een jaar lang de tijd om het lustrum voor te bereiden. In het begin hadden we dus genoeg tijd om kennis te maken en uitgebreid te brainstormen. Een fout die we in het begin gemaakt hebben, is dat we vrijwel meteen in details begonnen

te denken, zonder eerst goed de hoofdlijnen en mogelijke alternatieven op papier te zetten. Het lustrumprogramma zoals dat nu is, is dus totaal anders dan wat we in het begin voor ogen hadden.

6. Voor mij is TOP of the B.I.L....

Danielle: "20 jaar B.I.L. op zijn best!"

Kamran: Het intieme B.I.L.-gevoel, zoals we dat kennen van de jaarlijkse B.I.L.-reizen, maar ook de borrels, en sinds kort ook van B.I.L.-Boulevard. Het is gewoon helemaal top om een band te hebben met een studiegenoot die je eigenlijk helemaal niet kent, behalve dan van de B.I.L. Dit intieme B.I.L.-gevoel kan tot bijzondere taferelen leiden. Zo komt de decaan prof. dr. Toonen dankzij dit gevoel draaien op het feest. Hetzelfde intieme gevoel zorgt telkens ook voor romances en liefdes, die weer een prooi zijn voor B.I.L. Boulevard.

Tjarda: een cocktailtje aan de CATENA bar met de tonen van Toonen!

Frank: Dat een van de meest gevraagde ministers op dit moment, Rita Verdonk, komt spreken tijdens de Van Braam-

lezing. Binnen de commissie was al snel duidelijk dat voor zoiets groots als een lustrum, de belangrijkste spreker minimaal een minister behoort te zijn.

7. Wat verwacht je van de Lustrumweek?

Danielle: Een week vol met interessante activiteiten en vooral een hoop gezelligheid!

Kamran: Of Lust&Co alles tot in de details heeft geregeld, zal het bij een enkeling zo nu en dan toch leiden tot de nodige stress en zweetdruppels, maar ook dat hebben we graag over voor ons B.I.L.

Wouter: Een schitterende week, afgesloten met een knallend feest.

8. Is er leven na de Lustrumweek?

Kamran: Je zou haast denken van niet, maar er is echt leven na de Lustrumweek. Voor de meesten zal het tijd worden om te studeren, want de tijd tikt door, en daarmee komen de tentamens dichterbij. Ongetwijfeld zal ik tijdens het studeren vaak terugdenken aan de talloze momenten, en zal ik de foto's op de site bekijken, en de stukjes in de speciale lustrumkranten lezen.

Het leven gaat echter verder, persoonlijk worden het spannende tijden. Misschien word ik in juni wel voorzitter van de Nationale Jeugdraad (Lust&Co prijkt bovenaan mijn CV), en kom ik in september op de bus met BOKTV.nl. Maar de komende week is de B.I.L. on TOP.

Frank: Na het lustrum zal er vrij abrupt een einde komen aan ons jaar van intensieve samenwerking. Al valt er nog genoeg te doen als de lustrumweek voorbij is. Zo moeten er nog verslagen gemaakt worden voor de CASSA (Commissie voor Aanvraag Subsidie voor StudentenActiviteiten, red.). Ook is al afgesproken dat de 'evaluatie' bij mij thuis gehouden zal worden. We zullen dus nog wel vaker met elkaar gaan eten samen iets drinken.

Tjarda: Uiteraard! Nog meer feestjes!

Danielle: Jazeker, in Stockholm! Ik zal volgend (studie)jaar een paar maanden in Stockholm gaan studeren en kan mij daar na het lustrum op gaan voorbereiden.

Wouter: Jawel, gewoon weer op zoek naar andere uitdagingen, de model united natrions, el cid mentor.

Frank van der Plas: Dat een van de meest gevraagde ministers op dit moment, Rita Verdonk, komt spreken tijdens de Van Braam-lezing.

B.I.L.: Plenty of Twenty

De opleiding bestuurskunde in Leiden begon in 1984 als een samenwerking tussen de toenmalige Rijksuniversiteit Leiden en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zestig studenten begonnen bij de nieuwe vakgroep, die toen nog aan Rapenburg 69 resideerde.

Prof. Dr. A. van Braam, die vaak aangeduid wordt als de *founding father* van de bestuurskunde in Leiden, speelde ook een belangrijke rol bij de oprichting van een eigen vereniging voor bestuurskundigen in Leiden. Joop Ruijgrok kreeg van hem de opdracht vorm te geven aan deze vereniging. Zijn inspanningen, gecombineerd met de hulp van vele andere enthousiastelingen, leidden uiteindelijk tot een studievereniging voor zowel studenten bestuurskunde als studenten juridisch-bestuurlijke wetenschappen. Omdat opleiding bestuurskunde onderdeel was van zowel de Faculteit Sociale Wetenschappen als van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, werd er toen gesproken van een interfacultaire vereniging. De *dies natalis* van de vereniging was op 22 mei 1985: toen werd de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (B.I.L.) ingeschreven bij de Kamer

"1990 was voor de B.I.L. het eerste Lustrum. Voor deze speciale gebeurtenis werd het 'B.I.L. Lust Rum'-logo ontworpen. 'B.I.L. lust rum' was tevens het thema van het eerste lustrum."

van Koophandel.

De eerste jaren stonden in het teken van de oprichting en de daarbij behorende formaliteiten. Daarna begon de B.I.L. te groeien, zowel in ledenaantal als in het aantal activiteiten. Zo stamt de eerste editie van de *Bestuurskundige Berichten* uit het jaar 1986 en neemt de B.I.L. in 1987 voor het eerst deel aan de Landelijke Bestuurskunde Dag.

1990 was voor de B.I.L. het eerste Lustrum. Voor deze speciale gebeurtenis werd het 'B.I.L. Lust Rum'-logo ontworpen. 'B.I.L. lust rum' was tevens het thema van het eerste lustrum. In dat jaar verhuisde de Faculteit der Sociale Wetenschappen naar het Pieter de la Court-gebouw, wat betekende dat de opleidingen Pedagogiek, Psychologie, Culturele Antropologie, Politologie en Bestuurskunde

voor het eerst bijeen waren in één gebouw. Voorheen waren de diverse departementen verspreid over verschillende locaties in Leiden. De B.I.L. deed haar intrede in SA-05, een kamer die zij toen nog moest delen met de SPIL, alvorens Emile haar plaats innam.

In 1990-1991 werden de statuten en het Huishoudelijk Reglement voor het eerst aangepast. Ook is de B.I.L. in dat jaar begonnen met de verkoop van uittreksels, die studenten van hulp kunnen zijn bij het voorbereiden van de tentamens. In 1992 werd in samenwerking met het Rotterdamse Cedo Nulli voor het eerst de Informatiedag Bestuurskundigen en Arbeidsmarkt (IBA) georganiseerd. In 1994 wordt de IBA in Leiden/ Noordwijkerhout georganiseerd. Een pak sneeuw en veel ijzel op de wegen zorgde voor enige vertraging bij de deelnemers en sprekers, maar dit staat niet in de weg dat de IBA een groot succes werd. Het programma bestaat uit een forum met het thema 'Risico's en kansen', achttien workshops en een afsluitende borrel in het congrescentrum Leeuwenhorst.

Op vijftien februari 1994 werd het Landelijke Overlegorgaan Bestuurskunde-verenigingen (LOB) opgericht, waarin alle studieverenigingen Bestuurskunde van Nederland verenigd zijn. Op 22 mei 1995 was het tweede lustrum een feit, wat groots gevierd werd met een gala 'in de geest van Waterloo'. Het symposium in 1996 'Na Van Traa', over de parlementaire enquête opsporingsmethoden (IRT), met onder andere Thom de Graaf en prof. dr. Paul 't Hart, was een groot succes. Datzelfde jaar vond het Eerstejaars Weekend voor het eerst

op de camping in Reeuwijk plaats.

Op weg naar het derde lustrum verhuist de B.I.L. nog een keer, naar haar huidige kamer SB-03. Het lustrum wordt dat jaar ook groots gevierd, met onder andere paintballen, een Lagerhuis-simulatie en een Junglefeest. Een ander hoogtepunt van 2000 is de Lange Buitenlandse Reis naar Washington DC. Sinds het jaar 2000 heeft de B.I.L. een steeds beter contact met het bedrijfsleven en organisaties uit de publieke sector, wat geleid heeft tot een zeer effectief acquisitiebeleid. Een uitvloeisel hiervan is dat in dat jaar voor het eerst de bekende bedrijvenborrels worden georganiseerd, waarbij de mogelijkheid bestaat in een informele setting kennis te maken met een bedrijf of een overheidsorganisatie. Voor studenten zijn deze borrels een uitstekende gelegenheid om een stage- of een traineeplek te vinden.

In 2001 worden de Landelijke Bestuurskunde Dag en de Landelijke Onderzoeksdag Bestuurskunde samengevoegd tot het tweedaagse, jaarlijks terugkerende Landelijke Congres der Bestuurskunde (LCB). Het congres is sindsdien een jaarlijks terugkerend succes en inmiddels een begrip voor studenten bestuurskunde en professionals uit de publieke sector.

De B.I.L. weet ook steeds vaker grote namen aan zich te verbinden. Zo hebben minister van Financiën Gerrit Zalm, PvdA-leider Wouter Bos en toenmalige fractievoorzitter van het CDA, Jaap de Hoop Scheffer lezingen gehouden. Ook schreven minister-president Tony Blair, secretaris-generaal van de VN Koffi Annan, Pim Fortuyn en burgermeeste Wim Deetman voor de almanak.

In 2002 overlijdt de beschermheer van de B.I.L., prof. dr. A. van Braam. Na enkele jaren van gepaste stilte wordt in 2004 de nieuwe beschermheer bekend gemaakt: em. prof. dr. Hans Bekke. Om de belangrijke rol die professor Van Braam gespeeld heeft bij de oprichting van de B.I.L. heeft gespeeld te benadrukken, wordt in datzelfde jaar de Van Braam-lezing naar hem vernoemd.

De laatste jaren werkt de B.I.L. steeds vaker samen met andere verenigingen om activiteiten te organiseren. Een goed voorbeeld hiervan is het debat dat voorafging aan de Europese verkiezingen in 2004, in samenwerking met LVVS Augustinus, de SPIL en de studievereniging voor rechtenstudenten ELSA Leiden. Bij het formaliseren van het Studieverenigingen Overleg Platform (StOP) is de B.I.L. een van de initiatiefnemers geweest.

Ook dit jaar heeft de B.I.L. ernaar gestreefd haar taken uit te breiden. Nieuwe initiatieven zoals de ouderdag en de aftertentamenborrel zijn een enorm succes. De activiteitencommissie organiseerde activiteiten zoals het bijwonen van een uitzending van NOVA-politiek en B&W en een forum over de financiering van de zorg. Op 20 mei zal er debat plaatsvinden over het referendum over de Europese Grondwet, dit keer wederom georganiseerd in samenwerking met verschillende verenigingen in Leiden. De Korte Buitenlandse reis ging naar Parijs. De Lange Buitenlandse Reis zal dit jaar gaan naar Moskou. Tijdens het IVe lustrum zal het startsein worden gegeven voor het alumnibeleid, dat hopelijk de komende jaren verder zal worden uitgebreid.

Frank van der Plas

Was vroeger alles beter? De B.I.L. tijdens het Tweede Lustrum in 1995.

Around the world

Praag 1988

Commissie Buitenland 1994

Ierland, 1996

Genevo, 1990

Praag, 1998

Kopenhagen, 1997

in twenty years

St. Petersburg, 1999

Washington, 2000

Berlijn, 2001

Lissabon, 2004

Madrid, 2002

**...en voor 2005?
Op naar Moskou!**

Top of the B.I.L. Lustrumprogramma

Dinsdag 24 mei

Workshops

Opening Lustrum

Woensdag 25

Sport- en spelmiddag

Galadiner

Donderdag 26 mei

1985-2005
Excursie SER

Oud-besturenborrel

Lustrumborrel

Lustrumfeest

Vrijdag 27 mei

Alumni-activiteit

DINSDAG

Workshopmiddag

Waar: Op Het FSW

Wie: Algemene Rekenkamer, SGBO en het Ministerie van Financiën

Wanneer: Dinsdag van 12.00 tot 15.00 uur

Wat: Infomarkt en workshops

Geïnteresseerd in je toekomstige werkgever? Kom netwerken en sfeer proeven op onze infomarkt! Voorafgegaan door interessante workshops verzorgd door bedrijven die graag bestuurskundigen aannemen. Of je nu een eerstejaars bent en gewoon wat rond wilt snuffelen, of een ouderejaars die wel eens met jobscoots wil babbelen, het kan!

Officiële Opening Lustrum

Waar: Het groot auditorium van het academiegebouw

Wie: de rector magnificus, het departement, en **Rita Verdonk**

Wanneer: Dinsdag van 20.00 tot 22.00 uur, daarna borrel

Wat: Interessante lezingen, discussies en borrel

De grootse opening van het vierde Lustrum! Komt dat zien, natuurlijk zal de voorzitter van de B.I.L. en een afgevaardigde van het departement het woord voeren. Maar ook de rector magnificus, D.D. Breimer zal een boeiende bijdrage leveren. Maar het hoogtepunt van de avond wordt natuurlijk de lezing met onze VVD-minister van vreemdelingenzaken en integratie. Rita Verdonk. Zij zal een lezing houden over de Bestuurswet en Vreemdelingenzaken. Na afloop gaat ze graag in op vragen. Hierna volgt een grootse borrel in het academiegebouw. Let op! Een collegekaart is vereist om binnen te komen, heb je die niet? Bel dan even.

WOENSDAG

Sport en Spelmiddag

Waar: Zoetermeer, verzamelen Leiden CS

Hoeveel: 25 euro p.p.

Wanneer: Woensdag, van 11.00 tot ongeveer 16.00 uur, inschrijven in de B.I.L.-kamer SB-03

Wat: Sumoworstelen, lasergamen, rodeorijden.

Een actieve B.I.L.-dag! Schrijf je in en hijs jezelf in een sumopak om je bestuurskundige maatjes naar de grond te werken. Waan jezelf in de wereld van Mission Impossible, krijg je team door een laser detectienet, en pak de prijs, terwijl een ander team hetzelfde probeert, of als je conservatiever bent ingesteld, speel cowboy en probeer jezelf zittende te houden op je rodeopaard. Inschrijven op 'Het Bureau.'

Galadiner

Waar: Restaurant 't Gouden Hoof, Verzamelen Leiden CS

Hoeveel: 25 euro p.p.

Wanneer: Woensdag, van 19.00 tot ongeveer 23.00, inschrijven vanaf 21 april.

Dresscode: gala

Wat: galadiner, afgekochte drank.

Regel een date en ga met ons mee op culinaire exploratie in een restaurant dat dateert uit de 13^e eeuw. Schrijf je in met je date op de B.I.L.-kamer!

DONDERDAG

Excursie

Waar: SER gebouw in Den Haag, verzamelen Leiden CS

Wie: Dhr. Prakke en Dhr. Van der Bij

Wanneer: donderdag 26 mei

Wat: twee lezing, een over de SER algemeen en een over een actueel onderwerp

Ga mee op excursie naar de SER! Deze organisatie staat in het centrum van de politieke besluitvorming. Lezingen en rondleiding.

Lustrum party 2005

Waar: LSV Catena

Wie: DJ-Prof. Dr. T.A..J. Toonen en DJ G-Spott

Hoeveel: leden 5 euro, niet leden 6 euro

Wanneer: donderdag 26 mei van 22.00 tot vroeg.

Wat: B.I.L. Kicks Ass Lustrum-IV party

De spetterende afsluiting van het Lustrum! Koop je kaartjes voor het feest van het jaar snel want op is op! Om tien uur zal de heer Toonen, beginnen met wat 'Loony Tunes,' na een half uur neemt de huis DJ het over en om 01.00 barst het feest goed los, tot 03.00 zal DJ G-spott zijn hits door Catena schallen.

VRIJDAG

Waar: Etablissement Einstein in Leiden

Wie: Mariëtte Glim

Wanneer: vrijdag 27 mei van 19.00 uur tot 21.00 uur

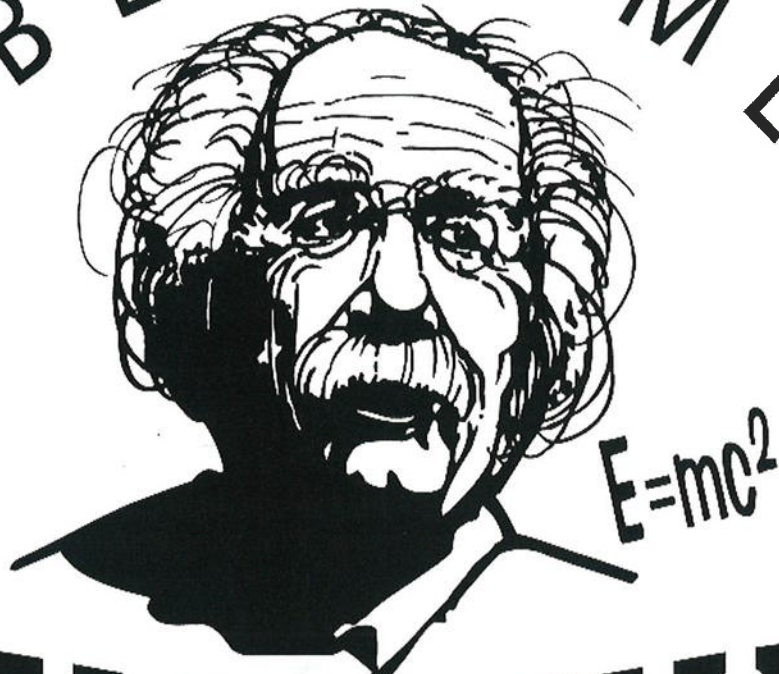
Wat: Alumnilezing

Het IVe Lustrum wordt gezien als een uitstekende gelegenheid om de allereerste activiteit te organiseren. Deze activiteit zal bestaan uit een lezing door Mariëtte Glim, directeur van SGBO en allereerste afgestudeerde van de studie Bestuurskunde te Leiden.

MERCHANDISE

Lustrumtrui	Prijs: €27,50	Verkrijgbaar in de maten S, M, L, XL
Lustrummok	Prijs: €4,50	De mok bevestigt het onlosmakelijk verbond tussen de B.I.L. en koffie.
Lustrum-handdoek	Prijs: €4,-	Een prachtige handdoek met het lustrumlogo

ETABLISSEMENT

$E=mc^2$

EINSTEIN

TERRAS-EETCAFÉ-BAR

Nieuwe Rijn 19
2312 JC Leiden
tel. 071-5135370

De eerste B.I.L. Lustrum woordzoeker!

Omdat de B.I.L. zich als studievereniging breed wil profileren begeeft de BB-commissie zich dit keer op het terrein van de denksport.

Om misstanden tijdens colleges te voorkomen roept de BB-commissie de B.I.L. leden op om het invullen van de puzzel te beschouwen als een buiten het curriculum vallende activiteit.

Puzzel je suf en sleep die mooie prijs in de wacht!

Uit alle inzendingen wordt door de volstrekt neutrale secretaris van de B.I.L., de heer B.C.A. van Horck, een winnaar geloot die zich mag laven aan een culinaire strooptocht door Leiden met de BB-commissie.

```

bestuurskundelipsjqc
zuvaacquisitiietoene
svlamvrsecretarisyw
esbowetebuitenlandsb
ihnlbbccctvttnkoffieb
sceebboekotateicqynke
rvbtdenkrminontxkjmp
uleibiddkumzbp treibe
cuprluefeeuirrsaacxx
xseiobrlljrqtsoagmmx
etpcfsoeiwbssoaier
sretstwaahvireivmxno
sulrwogorualjgberkdx
fmvxhpbpbdbmumsajfewe
oylrrxjttyqisdgigyabp
    
```

Acquisitie	Koffie	Wet
Alv	Leiden	
Bekke	Lepen	
Bestuur	Lob	
Bestuurskunde	Lustrum	
Bier	Martin	
Bil	Onderwijs	
Bilboard	Secretaris	
Boek	Spil	
Bow	Stop	
Buitenland	Tentamen	
Commissie	Toonen	
Excursies	Van Braam	
Fsw	Vannoort	
Gspott	Vero	
Hetbureau	Vijfde	
Ict	Voorzitter	

Woorden kunnen van links naar rechts en van rechts naar links staan, en komen zowel horizontaal, verticaal en diagonaal voor. Uit de overgebleven letters selecteer je de 14^e, 39^e, 47^e, 51^e, 55^e, 62^e, 74^e en 76^e letter. (van linksboven gezien.) Uit deze letters kun je een bestuurskundig zeer relevante website vinden.

Succes!

Interview met Frits van de Meer

De B.I.L. en de studie bestuurskunde zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Om nader in te gaan op de speciale relatie tussen het departement en de vereniging, besloot de redactie van de Bestuurskundige Berichten om dr. Frits van der Meer te interviewen over de studie bestuurskunde. Ik vroeg hem naar de geschiedenis van de opleiding en wat de verwachtingen zijn voor de toekomst. Frits van der Meer is sinds 1985 verbonden aan het departement bestuurskunde. In 1993 promoveerde hij op het proefschrift *Ambtenaren in Nederland. Omvang, bureaucratisering en representativiteit van het ambtelijk apparaat*.

Allereerst: wat is uw definitie van Bestuurskunde?

Het meest voor de hand liggende antwoord is: het onderzoeken van het openbaar bestuur. Een meer concrete invulling is: het bekijken vanuit verschillende disciplines, zoals rechten, economie, sociologie en politicologie. Wat wel voorop blijft staan is dat er één oordeel uit komt. Met andere

"In feite is het bestaan van de studie bestuurskunde in Leiden te danken aan een bezuinigingsronde."

woorden: bestuurskunde is één vak dat kijkt naar het openbaar bestuur vanuit andere disciplines met als doel die combinatie te gebruiken om onderzoek te doen.

Waarom is er gekozen voor een aparte opleiding bestuurskunde in Leiden? Waarom is de opleiding afgesplitst van de rechtenfaculteit? Eerst bestond bestuurskunde in Leiden aan de rechtenfaculteit als vakgroep politieke wetenschappen. Deze vakgroep behelsde politicologie en bestuurskunde. Men koos na een propedeusejaar rechten voor de richting bestuurskunde, maar men studeerde wel af als jurist. Bestuurskunde in Leiden had toch vooral een juridische achtergrond, al was dit zeker niet de enige invalshoek waarmee men naar bestuurskunde keek. Begin jaren '60 waren er al plannen voor een aparte studie bestuurskunde, maar vanwege geld gebrek kwam het er niet van tot in 1984. In 1984 waren er bezuinigings- en vernieuwingsronden aan de universiteit. Men heeft in het kader van specialisatie en vernieuwing gekozen voor een aparte studie bestuurskunde en politicologie. In feite is het bestaan van de studie bestuurskunde in Leiden te danken aan een bezuinigingsronde.

Wat was het doel van de opleiding bestuurskunde in Leiden bij de oprichting?

De studie is opgezet met een wetenschappelijke en praktische oriëntatie richting het openbaar bestuur. Naast theorie over en het analyseren van het gehele openbaar bestuur, dus ook non-profit organisaties, ZBO's en dergelijke, wilde men ook advies kunnen geven. De opleiding is opgezet om bestuurskundigen op te leiden met kennis van twee gebieden: niet alleen het wetenschappelijke gebied, maar ook het

prescriptieve (adviserende) gebied. Het wetenschappelijke gebied houdt zich dan vooral bezig met het opleiden van bestuurskundigen die zelf, nieuwe, problemen op kunnen lossen. Het prescriptieve gebied richt zich op het gebruik van analyses om tot een advies tot verbetering te komen. Er is dus niet alleen voor de bestuurskundige praktijk gekozen, men kan zich afvragen of een studie bestuurskunde die alleen gericht is op de bestuurskundige praktijk wel universitair is.

In hoeverre is bestuurskunde in Leiden een opleiding voor ambtenaren? Is de opleiding te vergelijken met de Ecole Nationale d'Administration (ENA) uit Frankrijk?

Een vergelijking is niet te maken. De ENA richt zich vooral op het opleiden van ambtenaren en is een postuniversitaire studie. Bestuurskunde in Leiden is niet, zoals de ENA, een ambtenaren opleiding. Van de bestuurskundigen die afstuderen in Leiden komt ongeveer de helft bij het openbaar bestuur terecht, de andere helft komt vooral bij adviesbureaus op overheidsgebied of bij grote bedrijven, op een positie die met de overheid te maken, heeft terecht.

Wat is een belangrijke bijdrage geweest van bestuurskunde in Leiden?

Er zijn diverse onderzoeken gaande aan het departement bestuurskunde, die internationaal in aanzien staan. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek naar crisis management. Verder is een omvangrijk onderzoek het 'civil service onderzoek', een onderzoek wat diverse ambtenarijen met elkaar vergelijkt. Ander onderzoek wat alleen in Leiden gedaan wordt is onderzoek naar bestuurskundig filosofische vraagstukken, waar prof. dr. Rutgers mee bezig is. De laatste twee onderzoeken zijn puur bestuurskundige onderzoeken en mede dankzij deze onderzoeken behoort de universiteit Leiden tot de internationale top, als het gaat om bestuurskundig onderzoek.

Waar ligt de toekomst van bestuurskunde in Leiden? Wat zijn velden voor toekomstig bestuurskundig onderzoek?

De toekomst ligt vooral bij de opleiding. De omschakeling naar het BaMa systeem zal veranderingen teweeg brengen in de opleidingen, waardoor deze er anders uit zullen gaan zien. Een voorbeeld hiervan is dat men nu in drie jaar naar een bachelorthesis werkt en eigenlijk in het vierde jaar 'opnieuw begint' ergens anders een master doet. Vóór dit systeem werkte men in vier jaar naar een doctoraal toe. Op het gebied van onderzoek zal de internationalisering een belangrijke rol gaan spelen, maar men moet niet het Nederlandse openbaar bestuur uit het oog verliezen.

Wat vindt u van de kwaliteit van bestuurskunde in Leiden? Dit kan uitgesplitst worden in twee onderwerpen: het onderzoek en de opleiding.

Het onderzoek behoort, zoals al gezegd, tot de internationale top. Vooral de internationale samenwerking zorgt voor deze top positie.

Het is niet zo makkelijk om iets te zeggen over de kwaliteit van de opleiding. Het ligt eraan waar men zich, in de toekomst, op wil richten. De basis is goed, de combinatie van analyse (theorie) en prescriptie (advies) draagt bij aan een goede basis voor de opleiding. Het ligt vooral aan de beoordelingscriteria

"De kwaliteit van de vereniging is zeer goed, het feit dat de Bestuurskundige Berichten als wetenschappelijk tijdschrift opgenomen is in de koninklijke bibliotheek zegt hier genoeg over."

die je gebruikt. Betekent excellent onderwijs veel contact-uren? Het is mogelijk dat de opleiding hier niet goed op scoort, maar het is maar hoe het bekeken wordt. Een ander voorbeeld is de zwaarte of moeilijkheid van een studie: zit het hem in het bezighouden door veel contacturen, of is juist zelfstandigheid wat een studie moeilijk maakt? Dit moet openlijk besproken worden met de studenten, want zij zijn niet lui en zijn zeker

gemotiveerd om een moeilijke of zware studie met goed gevolg af te ronden.

Wat is er inhoudelijk veranderd aan het programma voor bestuurskunde met de invoering van het BaMa-systeem? Inhoudelijk is er weinig veranderd. Zoals al gezegd wordt alles in plaats van in vier jaar, in drie jaar opgebouwd. Naar mijn mening houdt dit een verzwaring in van de opleiding, net als de invoering van semesters in plaats van trimesters. Het is net hoe je er tegen aan kijkt. Een verzwaring hoeft niet negatief te zijn, het uiteindelijke resultaat na het voltooien van de opleiding zal dan ook meer gewicht hebben.

Wat moet er volgens u veranderen aan bestuurskunde in Leiden?

Er moet niet vergeten worden dat de doelgroep van bestuurskunde niet te veel verplaatst wordt naar het buitenland. Onderzoek wat gedaan wordt in Nederland zou ook in het Nederlands moeten. Het komt nu al voor dat onderzoek naar het Nederlands openbaar bestuur in internationale literatuur verschijnt en hierop beoordeeld wordt, terwijl het Nederlands openbaar bestuur het niet gebruikt en met haar problemen naar adviesbureaus gaan. Verder zou onderwijs in de master gewoon in het Nederlands moeten kunnen.

De ideale mix tussen onderzoek en opleiding op internationaal en Nederlands gebied is nog niet gevonden

Waarom is er gekozen voor een studievereniging bij bestuurskunde? Wat vindt u van de kwaliteit van de B.I.L.? De oprichter van de studie bestuurskunde in Leiden, Prof. Dr. A. van Braam, was er van overtuigd dat een studievereniging een goede aanvulling zou zijn op de studie bestuurskunde. Vooral op het gebied van bestuurlijk ervaring op doen is de studievereniging van grote waarde. Daarbij is de B.I.L. als belangenbehartiger van de studenten bestuurskunde van grote waarde in de opleiding. De kwaliteit van de vereniging is zeer goed, het feit dat de Bestuurskundige Berichten als wetenschappelijk tijdschrift opgenomen is in de koninklijke bibliotheek zegt hier genoeg over. De studie bestuurskunde mag erg blij zijn met de B.I.L. want het is een goede aanvulling op de studie.

Govert van Gorcum

10 DOWNING STREET
LONDON SW1A 2AA

THE PRIME MINISTER

I am very grateful to BIL for inviting me to contribute to its 15th Anniversary Yearbook.

I am particularly pleased to be able to share with your readers my thoughts on a subject which is as important to them as it is to me. I know that managing change is the Yearbook's theme. Thinking back to my own years as a student, I realise that change will be at the forefront of your members' minds as they contemplate the somewhat daunting prospect of the transition from education to employment. And, as many of your readers will know, the Labour Government which I am privileged to lead is fully committed to driving forward change.

It is essential for the British people that their Government presses ahead with change. Otherwise, the UK will be unable to cope with the challenges we will face in the next century. When I stood on the steps of Downing Street on 2 May 1997, I said 'It is time now to do'. Since then, we have honoured that pledge to the British people by making significant progress in delivering on our manifesto commitments. I am particularly proud of the progress we have made on the economy, education, health, jobs and crime, the benefits of which will continue to be seen well into the next millennium. For example, the New Deal has been a resounding success in helping young people find employment. And we have recently launched an initiative to help 16-18 year olds to fulfil their potential, encouraging them to stay in education, and thereby improve their job prospects.

The last two years have also seen change in a broader context. The Good Friday Agreement has given Northern Ireland the best chance for lasting peace and stability for a generation. The establishment of the Scottish Parliament and Welsh Assembly has made devolution a reality. Britain's relations with Europe have been transformed. And I am certain that the British-Dutch Declaration signed in February is the ideal framework on which to strengthen further our excellent bilateral relationship and develop issues of common interest.

- 2 -

As BIL and its readers look ahead to the changes which will help shape their lives over the coming years, I should like to take this opportunity to wish them well in tackling these challenges.

Tony Blair

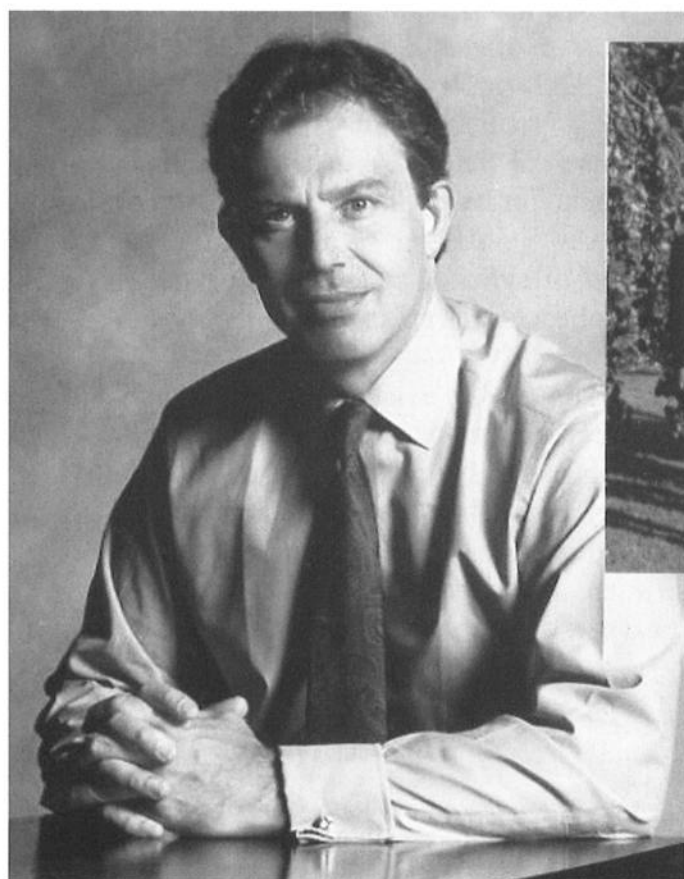
August 1999

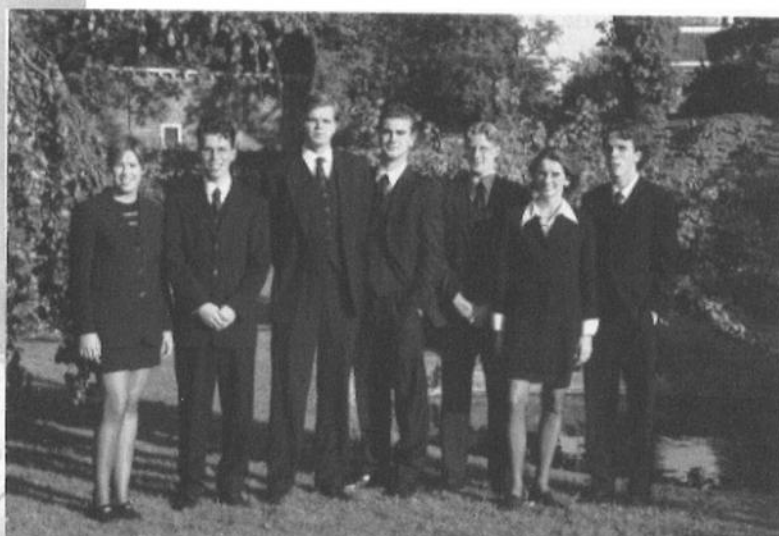
BB'S, gewoon veel BB's...

Bestuur 95-96 met Lid van Verdienste Sander Dekker

Gastredacteur Almanak 1999

Bestuur 99-00 met kersvers Lid van Verdienste Albert Jan van Zwieten

Bestuur 90-91

Op bezoek bij de B.I.L. tijdens Lustrum III: Gerrit Zalm

Ook commissielid geweest: Melanie Schultz Van Haegen (huidig Staatssecretaris VWS)

Het laatste Lustrumfeest: Jungle

Het paintballen tijdens Lustrum III

Prikbord

*** Indien u in het collegejaar 2004-2005 geen B.I.L.-lid meer wilt zijn, dient u uw lidmaatschap vóór 1 juli 2005 schriftelijk op te zeggen bij de B.I.L.:

B.I.L.

Wassenaarseweg 52

Postbus 9555

2300 RB Leiden

*** Vind je het leuk bestuurskundig gerelateerde stukken te schrijven?
Stuur ze dan naar de redactie van Bestuurskundige Berichten op bovengenoemd adres.

*** Heb je een adreswijzing? Geef het even door aan de Secretaris op bovenstaand adres.

*** Het thema van de volgende Bestuurskundige Berichten is "Media"

(Advertentie)

De Vereniging voor Bestuurskunde...

... brug tussen theorie en praktijk

Bezoek: www.bestuurskunde.nl

M/V DEN HAAG

www.denhaag-vacatures.nl

Waarom niet Den Haag? Als je voor het stadhuis staat dan zie je het pas. Wat een gebouw, wat een ambitie. En zodra je binnenkomt voel je het: dit is een grote gemeenschap. Met een veelheid aan mensen, culturen, architectuur en bedrijvigheid. Zo divers als het stadhuis, is heel Den Haag. Mensen die de grote stad draaiende houden door haar te organiseren, besturen en moderniseren. Daar wil je toch bij horen, daar wil je toch aan proeven, daar wil je van leren. Als dat voor jou opgaat, is werken in het traineeprogramma misschien wel iets voor jou.

Gemeente Den Haag

Het trainee-programma start elk jaar in september. Medio Februari is het inschrijfformulier beschikbaar.

Bij de gemeente Den Haag werken ruim 7500 mensen verdeeld over 13 diensten. Deze diensten zorgen gezamenlijk voor een enorm pakket aan dienstverlening aan haar inwoners. De ene dienst is meer met uitvoerend werk, de andere dienst meer met beleidstaken bezig. De miljardenbegroting dwingt tot een bedrijfsmatige en zakelijke werkwijze. Sommige onderdelen moeten zelfs concurreren met het bedrijfsleven om interne opdrachten te verwerven. De gemeente Den Haag heeft daarom zowel een maatschappelijke als bedrijfsmatige oriëntatie.

Meer informatie en meer banen?
www.denhaag-vacatures.nl

■ TRAINEE

In Den Haag kun je twee jaar als trainee aan de slag. Je bent verantwoordelijk voor in elk geval twee projecten bij twee verschillende onderdelen van de organisatie. Met je coach en je mentor maak je een persoonlijk ontwikkelingsplan. Tijdens de eerste negen maanden volg je naast je werk een introductieprogramma. Daarnaast werk je nog gemiddeld 1 dag per week met andere trainees aan een gemeentebreed project of volg je een training.

Meer weten? www.denhaag-vacatures.nl
of bel Nathalie Denz (070) 353 2502; mail: n.denz@bsd.denhaag.nl

Kennis en vaardigheden:

- universitaire opleiding;
- maximaal twee jaar werkervaring;
- initiatief, teamgeest en een resultaat- en veranderings-gerichte houding.

Arbeidsvoorwaarden:

- startsalaris ± 2.483,- p/mnd;
- uitstekende opleidingsfaciliteiten;
- activiteiten van Jong Den Haag;
- baangarantie en postdoctorale opleiding na traineeprogramma.

Talentenjacht
Foto: Bestuursdienst

Kooyker

**voor je
studieboeken...**

...en meer!

Breestraat 93 & 127, 2311 CM Leiden

Telefoon (071) 5160500

E-mail: bree127@kooyker.nl

www.kooyker.nl